

РЕШЕНИЕ

№ 550

гр. Варна, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 42 СЪСТАВ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Моника Жекова

при участието на секретаря Христина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Моника Жекова Гражданско дело № 20233110112109 по описа за 2023 година

За да се произнесе взе предвид следното :

Производството е образувано по предявена искова молба , предявена във ВРС на дата 19.09.2023 г.

Ищецът В. П. С., ЕГН *****, с адрес: ***, чрез адв. П. Й. Н., член на Варненска адвокатска колегия, с рег. № ***, служебен адрес : *** тел.***, email: *** е депозирал във Варненски районен съд на 19.09.2023 г. искова молба против ответното дружество „Ю. Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от И. Х. К..

Исковата си молба ищецът основава на следните твърдени факти и обстоятелства:

На 02.05.2022 г. между ищеца В. П. С. и ответната страна „Ю. Б.“ ЕООД, ЕИК ***, бил сключен Договор за потребителски паричен кредит № 91189 . По силата на Договора, ответното дружество предоставило в заем сума в размер на 1500 лв. (хиляда и петстотин лева) на В. П. С., който се задължил да върне предоставената сума в срок до 11.01.2023 г. на 18 (осемнадесет) месечни вноски, при лихвен процент от 19,01 % и годишен процент на разходите 49,66 %. В чл.6.1 от Договор за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г. било предвидено заплащане на такса за разглеждане в размер на 297 лв. – (двеста деветдесет и седем лева), която се дължала в деня на подписване на договора, финансирала се от кредитора и се възстановявала от кредитополучателя с дължимите месечни вноски. В чл.6.3 от Договора било посочено, че общия размер на всички плащания с включена такса за разглеждане е в размер на 2032,66 лв. (две хиляди тридесет и два лева и 66 ст.).

Съгласно чл.9, ал. 1 ЗПК, сочи ищеца: договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на плащане.

Ищецът счита, че доколкото Договора за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г. е договор на свободно договаряне, съгласно чл.9 от ЗЗД, то неговото съдържание следва да не противоречи на добрите нрави. Санкцията при несъобразяване била посочена в разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, според който са нищожни договорите, които накърняват добрите нрави.

В правната доктрина и съдебна практика, подчертава ищеца, безспорно се приема, че

накърняването на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД е налице именно, когато се нарушава правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. В този смисъл ищецът се позовава на практиката на ВКС: Решение № 4/2009 г. по т.д. № 395/2008 г., Решение № 1270/2009 г. по гр. д. № 5093/2007 г., Определение № 877 по т.д. № 662/2012 г. и др.. Такъв основен принцип, сочи ищеца, че е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като в конкретния случай, ставало дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип била чл. 289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намирали приложение - чл. 8, ал. 2, чл. 9. Според практиката на ВКС, пояснява ищеца, преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи, се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните накърнява добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД. Сделки, противоречащи на добрите нрави се считали, тези които водят до значително несъответствие на правата и задълженията на страните, неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства или незнание на едната страна в правоотношението за облагодетелстване на другата. В конкретния случай, счита ищеца, че е налице именно такова несъответствие, доколкото на В. П. С. било вменено задължение да заплати такса за разглеждане в размер на 297 лв..

Ищецът счита, че по отношение на сключения между В. П. С. и „Ю. Б.“ ЕООД, договор за потребителски кредит следва да се прилагат правилата на Закона за потребителския кредит. В ЗПК било посочено изчерпателно какво следва да е съдържанието на договора за кредит. Съгласно чл. 10а, ал. 1 от ЗПК кредиторът можел да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, а ал.2 посочвала, че кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Съгласно чл.10а, ал.4 от ЗПК видът, размерът и действието, за което се събират такси и/ или комисиони, трябвало да бъдат ясно и точно определени в договора за потребителски кредит.

В чл.6.1 от Договора, конкретизира ищеца, че било посочено, че В. С. следвало да заплати такса за разглеждане в размер на 297 лв. Клаузата регламентираща възнаграждение за допълнителна услуга - разглеждане на кредита, счита ищеца, че противоречи на добрите нрави. В тази връзка ищецът препраща към съдебната практика която приема, че при двустранните договори значителната липса на еквивалентност в насрещните престации може да се приеме за противоречие с добрите нрави, доколкото те са определени като граница на свободата на договаряне предвидена в чл. 9 ЗЗД. Клаузата за възнаграждение за допълнителна услуга - разглеждане на кредита - ищецът намира за нищожна и противоречаща на закона. Предвиденото в чл.6.1 от Договора дължимо от кредитополучателя възнаграждение в размер на 297 лв. за разглеждане на документи за отпускане на потребителски кредит не представлявало такса или комисиона за допълнителни услуги по смисъла на чл. 10а, ал. 1 от ЗПК. Посочената в договора допълнителни услуги: разглеждане на документи - по естеството си били свързани с усвояването и управлението на кредита, а според императивната разпоредба на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, кредиторът не можел да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Клаузата противоречала на закона и на осн. чл. 26, ал. 1 от ЗЗД била нищожна. В §1, т. 1 от ДР на ЗПК била предвидена възможност за заплащане на разходи по кредита за допълнителни услуги, свързани с кредита, но процесното уговорено възнаграждение не било от тази категория. Допълнителни услуги според чл. 10а, ал. 1 ЗПК били такива услуги, които са свързани с договора за потребителски кредит, но нямат пряко отношение към насрещните престации на страните, например: издаването на различни референции, удостоверения и служебни бележки за отпуснатия кредит, за размера на текущото задължение и др. Дейността, предвидена в договора, и за която ответникът „Ю. Б.“ ЕООД претендирал, че се дължи възнаграждение за допълнителна услуга /разглеждане на документи/ твърди ищеца, че са във връзка с изпълнение на задълженията на страните по договора и за тях не се дължало заплащане от кредитополучателя на осн. чл. 10а, ал. 2 от ЗПК.

От друга страна, сочи още ищеца, съгласно чл. 11, ал. 1, т.10 от ЗПК Договорът за

потребителски кредит се изготвял на разбираем език и съдържа годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочват взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Според § 1, т. 1 от ДР на ЗПК „общ разход по кредита за потребителя“ били всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по - специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, а в т.2 от същата разпоредба било указано, че „обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

Видно за ищеца било от договора, че в ГПР не било включено оскъпяването на кредита при ползването на допълнителна услуга - разглеждане на документите за Договора. С оглед на това, за ищеца се налагал и извода, че се целяло заобикаляне на установения в чл. 19, ал.4 от ЗПК праг на годишния процент на разходите, а именно пет пъти размер на законната лихва. Съгласно чл. 19, ал. 5 от ЗПК клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считали за нищожни. Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, била нищожна.

Предвид гореизложеното, ищецът В. П. С., ЕГН *****, счита че не дължи заплащане на възнаграждение за допълнителна услуга - разглеждане на документи, предвидена в чл.6.1 от Договор за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г., тъй като клаузата за възнаграждение за допълнителна услуга по разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит, противоречала на добрите нрави; била в разрез с принципа на добросъвестността при договарянето; водела до заобикаляне на закона (Закон за потребителския кредит), поради което същата се явявала нищожна - на основание чл.26, ал. 1, т. 1 от ЗЗД.

Към датата на подаване на исковата молба в съда, В. П. С. сочи, че бил изплатил изцяло задължението си по Договор за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г., като заплатил сума в общ размер 1824 лв. /хиляда осемстотин двадесет и четири лева/, включваща главницата по кредита в размер на 1500 лв., 27 лв. лихви за периода на предсрочно погасяване, 297 лв. такса за разглеждане.

По същество ищецът счита, че ответното дружество „Ю. Б.“ ЕООД следва да възстанови сумата в размер на 297 лв. (двеста деветдесет и седем лева), представляваща такса за разглеждане на документите за потребителски кредит, добавена и заплатена към погасителната вноска, като заплатени без основание.

С оглед изложеното по -горе и ищецът е отправил до съда искането: На основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД да бъде постановено съдебно Решение, по силата на което да бъде осъдено ответното дружество „Ю. Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, представлявано от И. Х. К., да заплати на В. П. С., ЕГН *****, с адрес ***, СУМАТА в размер 297 лв. (двеста деветдесет и седем лева), представляваща платена без основание такса за разглеждане на документи за отпускане на потребителски кредит, предвидена в чл.6.1 от Договор за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на подаване на исковата молба -19.09.2023 г. до окончателното изплащане на вземането.

С исковата си молба ищецът е направил искане да му се присъдят и сторените по делото съдебни разноски.

В подкрепа на твърденията и искането си ищецът е обективирал доказателствени искания .

В срока по чл. 131 ГПК ответната страна „Ю. Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от управителя И. Х. К., действаш чрез пълномощника си юрисконсулт Л. Ч. Х., надлежно упълномощена по силата на

Пълномощно с нотариална заверка на подписа с рег. номер № 20053/15.09.2022 г. по описа на Д. А. - Нотариус с район на действие района на Софийски районен съд, регистриран под номер *** в регистъра на НК, е депозирала по ел. път отговор на искова молба, заведен с рег. № 82196/3.11.2023 г.

На първо място, ответната страна, чрез процесуалния ѝ представител, моли съда да признае за безспорни следните факти и обстоятелства, а именно че на 02.05.2022 г. е сключен Договор за потребителски паричен кредит №: 91189 между „Ю. Б.“ ЕООД и В. П. С. за сума в размер на 1500 лева, като същата е усвоена на 02.05.2022г., при фиксиран лихвен процент от 19.01%, и срок на погасяване 18 месеца.

По процесуалната допустимост на иска, становището на ответника е следното: Предявения иск срещу „Ю. Б.“ ЕООД, ответната страна намира за процесуално недопустим, поради липса на правен интерес.

Твърди се от ответната страна, че кредитополучателят получил кредит от дружеството и в срок от 14 дни не бил упражнил правото си на отказ, ползвал кредита и нямал възражения, относно договорните отношения. В случая не съществувал правен спор между страните, поради което и липсвал правен интерес от страна на ищеца за завеждане на делото. Недопустимо за ответника било при наличието на предоставена правна защита на потребителя по реда на ЗЗП и ЗПК, същият: „да бъде поощряван за бездействието си“, от което, според ответника, биха произтекли имуществени вреди за кредиторите, считайки че подобни действия биха могли да бъдат предпоставка за злоупотреба с права.

Изрично е отправено искане съдът да се произнесе по допустимостта на иска, като се мотивира относно наличието на злоупотреба с права, както и неупражненото право на отказ в рамките на 14 дни.

По основателността на иска, становището на ответната страна е следното:

Предявените искове срещу „Ю. Б.“ ЕООД искове, ответната страна намира за изцяло неоснователни, поради следните съображения:

На 02.05.2022 г. бил сключен Договор за потребителски паричен кредит №: 91189 между „Ю. Б.“ ЕООД и В. П. С., за сума в размер на 1500 лева, със срок на погасяване до 01.11.2023 г., при фиксиран лихвен процент 19.01 %.

Договорът бил подписан от разстояние, при спазване изискванията на ЗПФУР, ЗЕДЕУУ и съгласно представената процедура, а именно: Клиентът кандидатствал за отпускане на потребителски паричен кредит, чрез заявка онлайн, на интернет страницата на кредитора ***. При кандидатстването за потребителски кредит, заявителят предоставил лични данни, посочил желания размер на кредита, срока на кредита, наименованието на кредитния продукт, условията, при които желае да ползва кредита. Тъй като заявката била направена от разстояние, клиентът потвърдил електронно и се е съгласил с Декларация за обработка на личните данни, получил и се е запознал с преддоговорната информация по чл. 8 от ЗПФУР, запознал се и приел Рамково споразумение на „Ю. Б.“ ЕООД за предоставяне на парични потребителски кредити на „Ю. Б.“ ЕООД чрез мобилното приложение.

Договорът, твърди ответника, че бил сключен при спазване условията на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, сключен със средства за комуникация от разстояние, по електронен път. Изискванията за предоставяне на финансови услуги от разстояние пояснява ответната страна, че са регламентирани в Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗПФУР), като според чл. 6 - Договорът за предоставяне на финансови услуги от разстояние бил всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използвали изключително средство за комуникация - едно или повече. В § 1, т. 2 от ДР на ЗПФУР било посочено, че „средство за комуникация от разстояние“ това е всяко средство, което може да се използва за предоставяне на услуги от разстояние, без да е налице едновременно физическо присъствие на доставчика и на потребителя.

Електронният документ, подчертава още ответната страна в отговора на искова молба, че се приравнява на писмен документ - чл.3, ал.2 от ЗЕДЕУУ.

На основание чл.5 от Закона за електронния документ и електронните

удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ), страните се съгласили да бъдат обвързани от електронни изявления, отправени една спрямо друга съгласно Общите условия/ Рамково споразумение на „Ю. Б.“ ЕООД за предоставяне на парични потребителски кредити. На основание чл.13, ал.4 от ЗЕДЕУУ страните приемали, че всички изявления по повод кандидатстване, сключване, изпълнение и прекратяване на договор за кредит помежду им, подписани с обикновен или усъвършенстван подпис ще имат значението на саморъчно подписани изявления, съгласно Общите условия/ Рамково споразумение на „Ю. Б.“ ЕООД за предоставяне на парични потребителски кредити/.

Закона за потребителски кредити, сочи още ответната страна, че допуска договорът за потребителски кредит да бъде сключен от разстояние, като в този случай съгласно чл. 5, ал. 9, кредиторът предоставя на потребителя стандартния европейски формуляр съгласно приложение 2 и във връзка с чл. 5, ал. 13. Договорът за кредит включително предоговорната информация, Общите условия били подписани електронно, написани на ясен и разбираем език, при шрифт отговарящ на изискуемия по ЗПК.

На второ място: ответникът твърди, че таксата за разглеждане била за предварително разглеждане на документи на кандидат - кредитополучателя, като между страните все още няма сключен договор за кредит, налице било предоговорно взаимоотношение между тях, поради което кандидат - кредитополучателя / макар и физическо лице/, все още нямал качеството потребител, за да се ползва от изричната законова закрила по смисъла на чл.411, ал.2, т.2 от ГПК във връзка с чл.10а, ал.1 и ал.2 от ЗПК.

По отношение на Годишният процент на разходите по кредита, ответникът подчертава, че ГПР бил посочен на стр. 1 от Договора за кредит и в т. 2. на Част III от Разходи по кредита в Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити. При изчисляване на ГПР били взети предвид следните допускания: договорът ще е валиден за посочения в него срок, всяка от страните ще изпълнява точно и в срок задълженията си, съответно няма да бъдат начислявани допълнителни разходи, предизвикани от забава в плащанията. Общата дължима сума била в размер на 2267.64 лева, включвала главница в размер на 1500 лева, лихва в размер на 367.02 лева и такса за разглеждане в размер на 400.62 лева (същата се изплащала на месечни вноски, съгласно погасителния план). Тази информация, се съдържала и в Договора за кредит и в Стандартния европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредити, които потребителят приел и се съгласил с тях.

Съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК, сочи и ответната страна, че Годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, което в процесния случай било спазено при подписване на договора за кредит и неговото действие. В съдебната практика се споделяла тезата, че „непосочването на начина, по който е изчислен ГПР съобразно единната математическа формула по Приложение № 1, е от такова естество, че не може да засегне способността на потребителя да прецени обхвата на своето задължение „.

В процесния договор размерът на ГПР бил посочен в конкретен процент по ясен и недвусмислен начин, а липсата на конкретни данни (съобразно Приложение № 1) не би могла да попречи на потребителя да прецени обхвата на своето задължение (в този смисъл ответника се позовава на Решение № 120 от 14.06.2021 г. на ОС - Бургас по в. гр. д. № 535/2021 г., Решение № 260046 от 13.07.2020 г. по в. т. д. № 241 /2020 г. на II състав на Окръжен съд - Варна).

ЗПК твърди и ответника, че въвежда редица ограничения относно допълнителните услуги, които кредиторът може да приложи, без да го ограничава в избора му за начина, по който в рамките на законоустановения праг на ГПР, да разпредели (дистрибутира) своята печалба между отделните й елементи. Таксата за разглеждане била включена в ГПР, като ГПР съгласно чл.19 от ЗПК не надвишавал императивно определената от законодателя граница. (В подкрепа на това си твърдение ответникът прилага в отговора на искова молба калкулатор, от който можело да се установи, какви разходи са включени в ГПР и че таксата за разглеждане била включена в ГПР, изчисленията били направени чрез Кредитен калкулатор - ГПР (calculator.bg).)

В Договора за кредит на стр. 1, сочи още ответника, че било уговорено, че Таксата за разглеждане се дължи в деня на подписване на индивидуалния договор за кредит, като същата бива възстановена от Клиента с дължимите месечни вноски съгласно погасителния план . Дружеството твърди, че извършвало внимателен анализ относно кредитоспособността на всеки един клиент в процеса на разглеждане на искането за кредит, който анализ бил обвързан с изразходени от ответната страна време и разходи. Размера на таксата за разглеждане влизала в изчисленията на Годишния Процент на Разходите (ГПР).

Твърди се, че кредитополучателят получил и се запознал с предоговорната информация, запознал се и приел Рамковото споразумение на „Ю. Б.“ ЕООД. В приетата от клиента предоговорна информация, с която изрично се съгласил, по ясен и недвусмислен начин , била посочена информация за включена еднократна такса за разглеждане, а именно в част II -Описание на основните характеристики на съответния кредит, в т. 6 - Обща сума, която следва да заплати потребителя /Общият размер на кредита /главница/ заедно с лихвите и разходите, които могат да възникнат във връзка с кредита на клиента/, като изрично било уредено, че потребителят следва да заплати таксата за разглеждане на равни месечни вноски за срока на Договора. Законът за потребителския кредит (пар. 1 от ДР на ЗПКр, т 2.) ясно дефинирал какво се включва в „ Обща сума, дължима от потребителя „, същата представлявала сбор от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя, където кредитора включил и таксата за разглеждане на кредита, както било видно и от калкулатор ГПР.

Твърди се още от ответната страна, че клаузата , уреждаща такса за разглеждане била индивидуално уговорена: При подаване на заявката за кредит, пояснява ответната страна, че клиентът избирал сумата на кредита и срокът за погасяване. Видно било от кредитния калкулатор на сайта ***, че таксата за разглеждане се променяла при промяна на срока за погасяване на кредита, съобразена била индивидуално с искания и избран от клиента срок за погасяване на кредита, не била фиксирана сума и по отношение на същата клиентът можел да влияе чрез своя избор на сума и срок за погасяване. На сайта на дружеството: https://***/about, Въпроси и Отговори *** била дадена информация какво представлява таксата за разглеждане, като всеки потребител бил наясно с тази информация. При попълване на заявката за кредит, при избора на сума и срок, отново от сайта на https://***/, потребителят получавал информация каква ще бъде таксата за разглеждане, с което същия бил предварително запознат, а именно - ответната страна представя визуално как изглежда сайта и каква информация предоставя на потребителя, ведно с легенда на преведената терминология и детайли от избрания и получен заем от ищеца.

Таксата за разглеждане, на следващо място твърди ответника, че не е такса по усвояване, тъй като таксата по усвояване била действие свързано с реалното превеждане на сумата по кредита в полза на клиента и се извършвала след сключване на Договора за кредит. След подписване на договора за кредит се превеждала сумата по кредита в полза на клиента, като от този момента възниквало и усвояване и управление на кредита до настъпване на крайния срок на договора.

Съгласно сключеният договор за кредит еднократната такса била дължима за действия, предхождащи усвояването и последващото управление на кредита, предвид което, според ответника , не попадала в ограниченото по чл. 10а, ал. 2 от ЗПК. В това число таксата не била за сметка на предоставения ресурс и била разпределена за улеснение по вноските за целия договорен срок за ползване на средствата.

С оглед размера на предоставения кредит, срока за връщане на сумата, липсата на предоставени обезпечения и при съпоставка с размера на законната лихва, ответника намира възражението за нищожност на тази клауза за неоснователно.

Твърди се, че потребителят имал правото да се откаже от договора и това негово право можело да бъде упражнено в срок 14 календарни дни, считано от датата на сключване на договора за кредит или от датата, на която потребителят получи условията на договора, ако тази дата е след датата на сключване на договора. В законно регламентирания срок потребителят не бил упражнил правото си на отказ. При наличието на две възможности, които Закона за потребителски кредити уредил т.е. информирането чрез предоставената предоговорна информация и правото на отказ на потребителя, действията на потребителя , според ответника , показвали , че същия бил съгласен с условията по кредита.

Във връзка с тези твърдения ответната страна моли съда , да посочи, има ли основание да се приеме, че подаденият иск е правомерен и имали основание да се счете, че е налице злоупотреба с упражняване на материално и процесуално право. Злоупотребата с право подчертава още веднъж ответника, че е налице, когато правото се упражнява недобросъвестно - за да бъдат увредени права и законни интереси на други (чл. 57, ал. 2 от Конституцията), но също и в противоречие с интересите на обществото (чл. 8, ал. 2 ЗЗД).

Съгласно изложеното при отпускане на кредита, потребителят , заявява ответната страна , че бил информиран за условията по кредита с предоставената предоговорна информация и имал възможността в 14 дневен срок да упражни правото си на отказ, въпреки това ползвал кредита и го погасил, като след това подал иск, който евентуално би създал основание за допълнителни разноски.

В случай, че съдът установи злоупотреба с право , тогава ответникът моли това да бъде констатирано в съдебното решение и в полза на ответника да бъдат присъдени разноски в размер на 300 лева.

На следващо място в отговора на искова молба ответникът сочи , че процесуалните права са дадени в полза на страните за защита на техни материални права. В случай, че материалното право не съществува, процесуалното право за неговата защита оставало лишено от основание. Процесуалното право не можело да съществува валидно и законосъобразно без материалното право. В случай: Договора за кредит бил сключен в съответствие с разпоредбите на Закона за потребителския кредит (ЗПК). Договора съдържа информация за размера на кредита, на Годишния процент на разходите (ГПР), на лихвения процент и неговото разпределяне в месечните погасителни вноски, а размерите на ценовите елементи на договора - лихвата, таксата и ГПР не противоречали на добрите нрави, доколкото били съобразени с условията на пазара на кредити и с ограниченията по чл. 19, ал. 4 ЗПК (при спазване на начина за изчисляване на ГПР, посочен в чл. 19, ал. 3 ЗПК).

В пункт десети от отговора на искова молба: в случай, че съдът счете, че подаденият иск е допустим, ответникът е заявил съгласието си да сключи съдебна спогодба, при условия които ще бъдат допълнително уточнени с ищеца.

В подкрепа на изложеното по-горе, ответната страна е направила доказателствени искания.

По същество ответната страна желае съдът да отхвърли като неоснователна и недоказана предявената искова молба по всички иски претенции пред Районен съд Варна от В. П. С., чрез адвокат П. Н., по която е образувано гр.д. № 20233110112109 по описа на Районен съд Варна.Още с отговора на искова молба е направено възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение в случай, че същото надхвърля минималните размери, предвидени в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и моли да бъде намалено.Моли, да на ответната страна да бъдат присъдени разноски вкл. юрисконсултско възнаграждение в размер на 500 лева. В случай, че ответната страна е редовно призована за първото открито съдебно заседание по делото, но не се яви на него, моли делото да се разгледа в отсъствие на представител на ответника. В случай, че искът/отговорът на исковата молба бъдат уважени частично, ответникът желае изчисляване на разноските по съразмерност и след компенсация.

При така изложеното по-горе , съдът е намерил производството по предявения осъдителен иск с правно основание чл.55, ал.1 , предложение 1-во ЗЗД ведно с акцесорното искане с правно осн. чл.86 , ал.1 ЗЗД за процесуално допустим, предявен при наличие на ясен правен интерес и с Определение № 555/15.1.2024 г. насрочил съгласно чл.140 - 146 ГПК производството по делото за разглеждане в открито съдебно заседание .

Видно от протокола от проведеното първо и единствено открито съдебно заседание от дата 09.02.2024 г. страните по делото, редовно призовани, не са изпратили представители за откритото съдебно заседание .

Ищецът представляван от адв.П.Н. от ВАК със становище , заведено с рег. вх. № 11334/09.02.2024 г. поддържа предявения иск , желае уважаването на иска ведно с присъждане на разноските по делото, а в условията на евентуалност - в случай на отхвърляне на иска е заявил възражение за прекомерност на претендираното от ответната страна възнаграждение за процесуално представителство.

Ответната страна в свое становище, заведено с рег.вх. № 10741/07.02.2024 г. моли съда да отхвърли иска и в полза на ответника да бъдат присъдени съдебно - деловодни разноски .В условията на евентуалност ответната страна е направила възражение с правно осн. чл. 78, ал.5 ГПК .

СЪДЪТ, след запознаване със становищата на страните, съгласно приложимия закон, след анализ на събраните по делото писмени доказателства и съгласно нормите на чл. 235 и чл.236 ГПК приема за установено и изяснено по делото от ФАКТИЧЕСКА И ПРАВНА СТРАНА следното :

Районен съд Варна е сезиран с осъдителен иск , предявен на 19.09.2023 г. от ищеца В. С. против ответното дружество „Ю.“ ЕООД с цена на главния иск с правно осн. чл. 55, ал.1 пр.1 3ЗД от 297 лв.

Искът се основава на релевираните твърдения за недължимо платена сума от 297 лв., без правно основание, на база недействителна договорна клауза по чл. 6.1. по сключен между страните договор за потребителски кредит, и искане за възстановяване на това парично вземане.

С доклада по делото, приет от страните без възражения , съдът е квалифицирал главния иск по чл.55, ал.1 пр. 1 3ЗД, а акцесорното искане с правно основание чл. 86, ал.1 3ЗД - за присъждане на законна лихва върху исковата сума , считано от дата на депозиране на исковата молба в съда и до окончателното изплащане на вземането.

Релевираните от ищеца твърдения затова, че е заплатил на ответника сумата от 297 лв., при липса на годно правно основание, на което ответника да я получи , обуславя процесуалната допустимост на предявения иск , поради което и съдът дължи произнасяне по същество по иска.

Правния интерес на ищеца за водене на настоящото производство и допустимостта на избраната форма на осъдителна искова защита за настоящия съдебен състав са съществували и към момента на сезиране на съда и към края на съдебното дирене.В този смисъл възраженията на ответника за недопустимост на процеса поради това , че ищецът не се бил отказал от сключване на договора в 14 дневен срок от сключването и че злоупотребява с право предявявайки едва сега иска си , съдът намира за изначално неоснователни. Аргумент в подкрепа на извода, че за ищеца е налице правен интерес от водене на осъдителния иск, основан на твърдения за недействителност на отделна договорна клауза, се извлича и от мотивите, обективирани в Решение № 60071/30.07.2021 г. на ВКС по т.д. № 1453/2020 г. по описа на Първо търговско отделение, ТК , с докладчик съдията Кристияна Генковска , задължително за настоящия съдебен състав , т.к. е постановено по реда на чл.290 ГПК.

Приемайки , че не са налице абсолютни отрицателни предпоставки по чл.130 ГПК , водещи до евентуална недопустимост на исковото производство, съдът дължи изрично произнасяне по искането с което е сезиран .

За да се произнесе по основателността и доказаността на иска , с който е сезиран съда , съдът съобразява факта , че с проекта за доклад, обявен за окончателен е разпределил тежестта на доказване между страните и отделил безспорните от спорните факти и обстоятелства. С доклада по делото , съдът съгласно разпоредбата на чл.146, ал.1, т.4 ГПК е приел за безспорно и ненуждаещо се от доказване между страните, че:

Ищеца и ответното дружество са страни по заемно правоотношение - сключен на 02.05.2022 г. Договор за потребителски паричен кредит №: 91189 между „Ю. Б. „ ЕООД и В. П. С. за сума в размер на 1500 лева, че сумата е била е усвоена на 02.05.2022г., при фиксиран лихвен процент от 19.01%, и срок на погасяване 18 месеца.В тежест на ищеца съдът е възложил да установи и докаже по предявения иск с правно основание чл. 55, ал.1, пр. 1-во 3ЗД, факта на плащане на исковата сума. Съдът на основание чл.146 от ГПК е указал на ответника, че следва да докаже, че за релевантния за спора период е предоставил на ищеца паричен заем, който е следвало да бъде върнат съгласно условията на договора.Ответната страна е следвало да докаже наличието на правно основание за определяне на точно сумата предмет на иска за релевантния период от време.В тежест на ответната страна съдът е възложил и да докаже възраженията си , че не е налице неоснователно разместване на имуществени блага, респ. основанието на което е определена и получена исковата сума.Ответникът е следвало да установи и докаже и

правоизключващите възражения, наведени в отговора на искова молба, че искова сума се е дължала по правоотношение възникнало между ищеца и ответника, предхождащо сключването на договора, че сумата е дължима за конкретни фактически и / или правни действия, извършени от ответника преди сключване на договора, че същата е включена в ГПР. В тежест на ответника е било и да установи и докаже, че начина на определяне и посочване на процесната такса в договора сключен между страните е съобразен с нормативната база, че са спазени всички приложими материални закони, на които и двете страни се позовават, респективно, че клаузата е действителна, не противоречи на закона и добрите нрави и не заобикаля закона, вкл. и че е била индивидуално договорена. В тежест на същата страна е било и да установи и докаже, че не е изпадала в забава по см. на чл. 86, ал. 1 ЗЗД, както и че не се намира в такава, поради което и не дължи не само главното вземане, а и законната лихва върху същото, като се позове само на положителни факти и или обстоятелства.

При разпределяне на доказателствената тежест между страните, съдът изрично е указал на ответната страна, че носи тежестта да установи и докаже че както договорът за заем в частта касаеща оспорената клауза, така и договора са действителни договори, сключени при свобода на договаряне, при спазване на действалите към периода на сключването ѝм законови изисквания, без пороците на които се позовава ищеца изброени в исковата молба.

При така изложеното по-горе, на база събраните по делото само писмени доказателства, съдът приема за безспорно установени и доказани следните правно релевантни факти и обстоятелства, включени в предметните предели на спора:

Представените от двете страни заверени за вярност с оригинала копия на : Договор за потребителски паричен кредит № 91189/02.05.2022 г., ведно с **погасителен план към него; Общи условия** на Ю. Б. ЕООД за предоставяне на парични потребителски кредити; **Декларация по чл. 42, ал. 2, т. 2** от ЗМИП от В. С.; **Тарифа** за такси и комисионни на физически лица в сила от 21.06.2021 г.; **Стандартен европейски формуляр** за предоставяне на информация за потребителските кредити, както и представеното от ищеца с исковата молба заверено копие на **разписка № 0300016085544248/07.07.2022 г.(л.35) установяват и доказват следното :**

На 02.05.2022 г. В. П. С. и „Ю. Б.“ ЕООД, ЕИК *** са сключили Договор за потребителски паричен кредит № 91189 .

Съгласно клаузата на чл.1.1. от договора кредитодателят - ответник предоставя на ищеца - кредитополучател заемна сума от на 1500 лв. (хиляда и петстотин лева) .От своя страна кредитополучателя и ищец по настоящото дело В. П. С., се задължил да върне предоставената му сума в срок до 1.11.2023 г. на 18 (осемнадесет) месечни вноски, съгласно чл.4.1. от Договора и Погасителния план към договора - Приложение 1. В договора, в чл. 3.1, е посочен лихвен процент от 19,01 %, а в чл.6.2 е вписан и годишен процент на разходите 49,66 %.

В ДПК № 91189 от 02.05.2022 г., в чл. 6 „ Такси и комисионни.Годишен процент на разходите.“, в клаузата на чл.6.1. е записано, че кредитополучателят дълги еднократна такса за разглеждане в размер на 297 лв. (двеста деветдесет и седем лева).В изречение второ на същата клауза е записано : „ Еднократната такса за разглеждан, дължима в деня на подписване на договора се финансира от Кредитора и се възстановяване от Кредитополучателя с дължимите месечни вноски съгласно погасителния план описан в чл. 9.1. от настоящия Договор (Погасителния план) „.В чл. 6.2 е посочено, че ГПР към датата на сключване на Договора, определен съгласно Закона за потребителския кредит, е в размер на 49.66 %, а в чл. 6.3. е посочено, че общата сума, дължима от потребителя, изчислена към датата на сключване на договора е 2032.66 лв. съгласно допусканията, описани в раздел 6 от Общите условия.

На база представените от двете страни и описани по-горе доказателства, ВРС приема че безспорно е доказано сключването на договор за потребителски кредит между страните от 02.05.2022 г., който договор е бил сключен от разстояние, на предварително изготвен типов образец, Стандартен европейски формуляр и декларация и при действие на Общи условия на кредитодателя.

За характера на договор спор между страните няма , не се и спори относно факта на усвояване на заемната сума , а и ответникът дори не отрича че заетата сума е върната .

Видно и от приложеното на л. 35-ти по делото заверено копие на разписка - ищецът е върнал на ответника на дата 07.07.2022 г. сумата от общо 1824.00 лв., като е извършил цялостно погасяване по кредита. Представената по делото разписка не е оспорена от ответника в срока по чл.131 ГПК, а и до края на съдебното дирене пред настоящата инстанция.

По същество на спора, съдът намира ,че предявения главен осъдителен иск с правно основание чл.55 , ал.1, пр.1 ЗЗД е изцяло основателен и доказан и подлежи на уважаване ведно с присъждане на законна лихва върху исковата сума , считано от датата на предявяване на иска в съда .

Настоящият съдебен състав намира, че клаузата на чл. 6.1. от процесния договор е нищожна като противоречаща на закона - чл.10а ЗПК.Доказано е твърдението на ищеца, че в клаузата на чл. 6.1. от процесния договор е въведена дължимост на еднократна такса за разглеждане на искането му за отпускане на кредит от 297 лв. , дължима в деня на подписване на договора, финансирана от кредитора и подлежаща на възстановяване от кредитополучателя с дължимите месечни вноски (л. 14)

Текста на клаузата на чл. 6.1. в процесния договор обуславя извод, различен от твърдения от ответника за дължимост на същата .

Ответникът е твърдял, че таксата се дължи на база преддоговорни отношения между страните, поради което и ищецът не може да се ползва от защитата, която му дава ЗЗП.

В производството по делото е установено, че таксата за разглеждане на искането на потребителя за отпускане на кредит се дължи в деня на подписване на договора, което означава, че е дължима от сключването на договора и представлява част от самия договор за кредит. Така договорената клауза на чл. 6.1. даваща правна възможност на кредитора да търси заплащане от потребителя още с подписване на договора на сума от 297 лв., очевидно се дължи за действия , които са свързани с управляването на кредита. Ето защо, съгласно чл. 10 а , ал.2 от Закона за потребителския кредит, като съставена в нарушение на закона и на осн. чл.26 ал.1 ЗЗД тази клауза е недействителна .В чл. 10 а ал.2 ЗПК изрично е разписано , че кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Действително , в ЗПК : чл.10 а , ал. (1) (Нов – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) е посочено , че Кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит.

Данни по делото кредиторът да е извършил допълнителна услуга , поради която да се дължи еднократна такса вписана в чл. 6.1. по предоставения кредит- няма .

При така изложеното по-горе, според настоящия съдебен състав клаузата на чл. 6.1. поради нейната нищожност по см. на чл.26 ЗЗД вр.чл.10 а , ал.2 ЗПК , не би могла да представлява годно правно основание на което ответникът я е получил .

Ето защо, при разпределената тежест на доказване и проведеното пълно и главно доказване от страна на ищеца на факта на плащане на изначално фиксирания размер на таксата разглеждане, съдът счита че искът основан на института на неоснователното обогатяване е доказан и по основание и по размер . Ответникът по делото не е доказал годно правно основание на база на което е получил сумата от 297 лв. , поради което и дължи възстановяване на този размер на парично вземане ведно със законната лихва за забава . При така изложеното по-горе, приемайки от правна страна твърденията на ищеца за нищожност на договорната клауза разписана в чл. 6.1. от процесния договор за доказани ведно с безспорно установения факт на извършено на 07.07.2022 г. пълно погасяване на кредита, включващо и исковата сума , искът с правно осн. чл.55 , ал.1 пр.1 ЗЗД е основателен и доказан. Съдът не се спира отделно на всяко едно от обуславящите твърдения на ищеца за недействителност на клаузата от процесния договор по чл. 6.1., т.к. само констатираното противоречие на същата с нормата на чл.10а ,ал.2 ЗПК е достатъчно да бъде изведен извода от правна страна за основателност на иска по чл.55 ЗЗД . Единствено и само за пълнота на мотивите, съдът намира за нужно да подчертае, че по въпроса за нищожността, приложима при договорите за потребителски кредит, е формирана трайна съдебна практика, както на

касационната инстанция , така и на СЕС , към която съдът се придържа (в този см. : Определение № 1381/22.12.2023 г. на ВКС по т.д. № 613/2023 г. по описа на Първо търговско отделение, ТК, с докладчик съдията Росица Божилова , Решение № 6007/30.07.2021 г. на ВКС по т.д. № 1453/2020 г. по описа на Първо търговско отделение, ТК , с докладчик съдията Кристиана Генковска , Определение № 60451/3.6.2021 г. на ВКС по гр.д. № 850/2021 г. по описа на Трето гражданско отделение ,ГК, с докладчик съдията Геноева Николаева и Решението на СЕС от 06.02.2024 г. по Дело С-425/23) .

При този изход на спора, съдът присъжда в полза на ищеца и законната лихва върху главницата, считано от дата 19.09.2023 г.(л.3 от делото) - постъпване на исковата молба в съда на осн. чл. 86, ал.1 ЗЗД.

Изхода на спора обуславя и присъждане в полза на ищеца на сторените съдебно - деловодни разноски по делото пред настоящата инстанция, съгласно чл.78, ал.1 ГПК. Видно от списъка по чл. 80 ГПК, приобщен на л.133 - ти по делото ищецът претендира присъждане на съдебно - деловодни разноски в размер на 50.00 лева за заплатена държавна такса. Този разход е доказан и по основание и размер. На второ място, в списъка по чл. 80 ГПК , а и в приложения на същия лист в заверено копие договор за правна помощ, се претендира разход от 400 лв. за адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата в полза на адвокат П. Й. Н. ЕГН ***** , с адрес ***.

Съдът намира, че следва на основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата да определи и присъди в полза на адв.П. Н. адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна правна помощ на ищеца в минималния размер. Минималния размер на дължимото се адвокатско възнаграждение , определяем съгласно актуалната редакция на Наредба № 1 / 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения , се определя от съда и възлиза на 400 лв., поради което и съдът съгласно чл. 38, ал.2 ЗАДв. присъжда в полза на адв.Н. и в тежест на ответната страна сумата от 400 лв. дължимо адвокатско възнаграждение за осъществена безплатна правна помощ.

В заключение : съдът не се произнася по възражението на ответника по чл. 78, ал.5 ГПК, т.к. първо : е сторено в условията на евентуалност и второ : адвокатското възнаграждение е определено от съда, а не се претендира от ищеца като реално сторен разход за заплатен адвокатски хонорар.

На последно място, за спазване на нормата на чл. 127, ал.4 ГПК , съдът в мотивите си на акта по същество, констатирайки пропуска в исковата молба , изрично указва и на ищеца и на процесуалния му представител , след получаване на преписа от акта по същество - да посочат начин на плащане на присъдените парични вземания.

Воден от горното, Варненският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ответното дружество „ Ю. Б. “ ЕООД, ЕИК *** , със седалище и адрес на управление: *** , представлявано от И. Х. К. **ДА ЗАПЛАТИ** на ищеца **В. П. С., ЕГН ******* , с адрес: *** **СУМАТА** от **297.00 лв.** (двеста деветдесет и седем лева), представляваща платена без основание такса за разглеждане на документи за отпускане на потребителски кредит, предвидена в чл.6.1 от Договор за потребителски паричен кредит № 91189 от 02.05.2022 г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на подаване на исковата молба - 19.09.2023 г. до окончателното изплащане на вземането, **на основание чл.55, ал.1 , предложение 1 -во ЗЗД и чл. 86, ал.1 ЗЗД.**

ОСЪЖДА ответното дружество „ Ю. Б. “ ЕООД, ЕИК *** , със седалище и адрес на управление: *** , представлявано от И. Х. К. **ДА ЗАПЛАТИ** на ищеца **В. П. С., ЕГН ******* , с адрес: *** **СУМАТА** от **50.00 лв.** (петдесет лева) - представляваща сторените от ищеца по делото,пред настоящата инстанция, **съдебно-деловодни разноски** за заплатена държавна такса, **на основание чл. 78, ал.1 ГПК.**

ОСЪЖДА ответното дружество „ Ю. Б. “ **ЕООД, ЕИК ***** , със седалище и адрес на управление: *******, представлявано от И. Х. К. **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат **П. Й. Н.**, ЕГН ********* - член на Варненска адвокатска колегия, с рег. № *******, със служебен адрес : ******* **СУМАТА** от **400.00 лева** (четирисотин лева) - представляваща дължимо адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство на ищеца, при условията на чл. 38, ал.1 ЗАдв , пред настоящата инстанция , **на основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване от страните с Въззивна жалба в двуседмичен срок, считано от получаване на преписа, пред Окръжен съд Варна.

ПРЕПИС от Решението да се връчи на страните чрез процесуалните ѝм представители.

Съдия при Районен съд – Варна: _____